

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش های سیاسی

افول آمریکا (۸)

مسئله بی خانمان ها در آمریکا و افول عدالت اجتماعی

فرآورده های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش های زیر قابل دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صدا و سیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: تهمینه بختیاری

۱	■ افول عدالت اجتماعی در آمریکا و مسئله بی خانمانی
۱	■ بی خانمانی در آمریکا
۳	■ عوامل بی خانمانی در آمریکا
۴	■ وضعیت بی خانمانی در ایالت های مختلف آمریکا
۷	■ پیامدهای بی خانمانی

آمریکا محکوم به زوال است.

(رهبر معظم انقلاب)

یکی از مصادیق افول آمریکا فقدان عدالت اجتماعی و توزیع ناعادلانه ثروت و قدرت در آمریکاست.

رهبر معظم انقلاب در سخنرانی خود به مناسبت تسخیر لانه جاسوسی و روز دانش آموز در آبان ۱۳۹۷ فرمودند: البته لیبرال دموکراسی - بنده قبلها هم مکرر این را گفته‌ام - خود ملت‌های غربی را که پایه و اساس حکومتشان و نظام اجتماعی‌شان بر لیبرال دموکراسی است، بدبخت کرده. لیبرال دموکراسی‌ای که امروز در غرب رایج است، خود آنها را بیچاره کرده؛ شکاف‌های اجتماعی، نبود عدالت اجتماعی، نابود شدن خانواده، فساد اخلاقی فراگیر و همه‌گیر، فردگرایی‌های افراطی و شدید؛ خود آنها بیچاره شده‌اند. حالا این آقا هم که آمده - این رئیس‌جمهور فعلی عجیب و غریب آمریکا - که دیگر به همی اینها چوب حراج زده و در واقع تتمه‌ی آبروی هم آمریکا و هم لیبرال دموکراسی را برده.

افول عدالت اجتماعی در آمریکا و مسئله بی‌خانمانی

توزیع ناعادلانه ثروت و قدرت که یکی از مظاهر افول عدالت اجتماعی محسوب می‌شود، موجب شده است تا در حالی که هزاران آمریکایی در خانه‌های چند هزار متری زندگی می‌کنند، میلیون‌ها نفر دیگر در این کشور سرپناهی نداشته باشند و بی‌خانمانی در آمریکا به یک مسئله جدی تبدیل شود که عملاً راهکاری نیز برای حل آن وجود ندارد. براساس قانون آمریکایی مک‌کینی-ونتو^۱ بی‌خانمانی، به وضعیتی گفته می‌شود که در آن افراد به خانه و سرپناه مناسب، ثابت و منظم برای اقامت شبانه و خواب دسترسی ندارند. این وضعیت در بسیاری از کشورهای در حال توسعه و توسعه یافته دیده می‌شود و هیچ کشوری نمی‌تواند ادعا کند که توانسته این پدیده را مهار کند. اما در برخی از کشورها، وضعیت بی‌خانمان‌ها متناسب با پیشرفت و توسعه در بخش‌های دیگر آن نیست که در این زمینه می‌توان به آلمان، انگلیس، فرانسه و آمریکا اشاره کرد. این پدیده در آمریکا به دغدغه جدی فعالان حقوق بشر و برخی مقامات ایالتی تبدیل شده است.

بی‌خانمانی در آمریکا

مساله بی‌خانمانی در آمریکا برای اولین بار در دهه هفتاد قرن هجدهم مطرح شد. برخی از بی‌خانمان‌ها در آن زمان در حومه‌های شهرهایی نظیر نیویورک زندگی می‌کردند. در قرن بیستم با وقوع رکود بزرگ در دهه سی، منجر به بروز فقر، گرسنگی و بی‌خانمانی گسترده شد. در آن زمان حدود دو میلیون نفر در سراسر آمریکا خانه‌های خود را از دست دادند. در دهه ۱۹۸۰، تعداد بی‌خانمان‌ها

۱- McKinney-Vento Homeless Assistance Act.

در آمریکا به یک بحران جدی تبدیل شد، به طوری که دولت رونالد ریگان در سال ۱۹۸۷، قانون مک کینی-ونتو را امضا کرد. بر اساس این قانون، دولت فدرال باید به صورت مستقیم به بی خانمان ها کمک می کرد؛ ولی این کمک ها به اندازه ای نبود که این بحران را مهار کند. بحران بی خانمانی در آمریکا به طوری گسترده شد که گزارش های دولتی در سال ۲۰۱۷، حاکی از این بود که در آمریکا حدود پانصد و پنجاه و سه هزار و ۷۴۲ نفر بی خانمان دائمی وجود دارد که از زمان رکود بزرگ در آمریکا بی سابقه بوده است. براساس آمار، شمار بی خانمان ها در سال ۲۰۱۷ در نیویورک، بزرگترین پناهگاه بی خانمان ها در آمریکا، چهار ممیز یک دهم درصد افزایش یافته است.

نکته قابل توجه اینکه هر چند سیاهان جمعیت اندکی از آمریکا را تشکیل می دهند، اما یک سوم بی خانمان ها سیاهپوست هستند.^۱

۲۳ درصد از بی خانمان ها، دارای فرزند هستند.

۵۱.۳ درصد از آنها مردان مجرد و ۲۴.۷ درصد از آنها زنان مجرد هستند.

۳۹ درصد کل بی خانمان ها، افراد زیر هجده سال هستند.

– بی خانمانی از نظر پراکندگی قومی و نژادی

البته حدود دو و نیم میلیون نفر در آمریکا هستند که بی خانمانی را دست کم یک شب تجربه کرده اند و سه و نیم میلیون نفر برابر با یک درصد جمعیت آمریکا فاقد مسکن هستند.

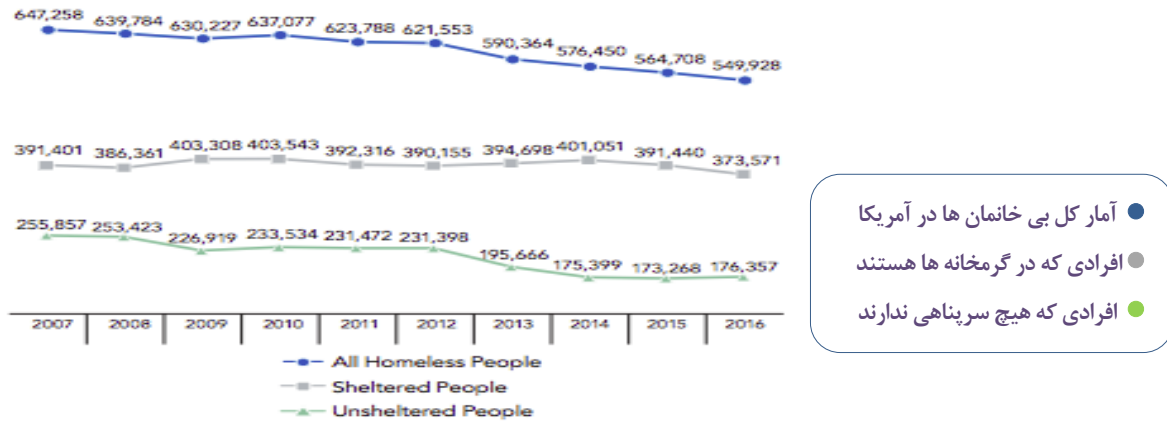
بن کارسون، وزیر مسکن و شهرسازی آمریکا در ماه فوریه ۲۰۱۸ نیز در بیانیه ای درباره وضعیت بی خانمان ها در آمریکا گفت، بی خانمانی، فقط مساله دولت فدرال نیست، مشکل همه کشور است.^۲

۱- <http://www.coalitionforthehomeless.org/wp-content/uploads/2017/06/CFH-State-of-the-Homeless-2017.pdf>

۲- <https://www.theguardian.com/us-news/2017/dec/05/america-homeless-population-2017-official-count-crisis>

جدول زیر تعداد افرادی در آمریکا را نشان می دهد که بی خانمانی را تجربه کرده اند:

EXHIBIT 1.1: People Experiencing Homelessness By Sheltered Status, 2007–2016

(Source: HUD)

■ عوامل بی خانمانی در آمریکا

عوامل بی خانمانی را می توان در سه سطح عوامل دست بندی کرد:

۱- عوامل ساختاری

- توزیع ناعادلانه ثروت و قدرت
- افزایش تقاضا برای مسکن و کاهش عرضه
- اجاره بها مسکن
- بیکاری
- بدهی های فردی به بانک ها
- تبعیض جنسی، نژادی و قومی

۲- عوامل ناتوانی نظام اجتماعی

۳- عوامل فردی و شخصی

توزیع ناعادلانه ثروت و قدرت که یکی از علل مهم بی خانمانی در آمریکا می باشد، از جمله عوامل ساختاری آمریکا محسوب می شود. روزنامه هافینگتون پست^۱ در مقاله ای با عنوان مسئله بی خانمان ها و خانه های خالی نوشت: براساس گزارش نشریه بیزینس فاکس، ۱۸ میلیون و ۹۰۰ هزار مسکن خالی در سراسر کشور وجود دارد و سه و نیم میلیون نیز در آمریکا مسکن ندارند.

^۱ -https://www.huffingtonpost.com/richard-skip-bronson/post_۷۲۳_b_۶۹۲۵۴۶.html

بر اساس گزارش دولت ایالتی کالیفرنیا، افزایش تقاضا برای مسکن و کاهش عرضه یکی از مهمترین علل گرانی مسکن و اجاره بها در این ایالت و در نهایت بی خانمان شدن برخی از شهروندان آمریکایی است. در این گزارش باید سالانه ۱۸۰ هزار مسکن در این ایالت ساخته شود، اما بررسی ها حاکی از این است که سالانه فقط هشتاد هزار مسکن در این ایالت ساخته می شود.

بی خانمانی و فقر ارتباط تنگاتنگی با هم دارند. به عنوان مثال کالیفرنیا در حال حاضر با ۲۰,۴ درصد بالاترین نرخ فقر را در آمریکا دارد که منجر به تشدید بی خانمانی در این ایالت شده است.

بیکاری نیز از عوامل ساختاری بی خانمانی است. افراد با حداقل درآمد در آمریکا سی تا پنجاه درصد از درآمد خود را صرف اجاره بها می کنند و در صورتی که به هر دلیلی شغل خود را از دست بدهند، به جمعیت بی خانمان ها افزوده می شود.

همچنین بسیاری از بی خانمان ها با قطع کمک هزینه اجاره، قادر به پرداخت هزینه سرپناه خود نبوده و به تدریج به بی خانمان ها پیوستند. این کمک هزینه برای افراد فقیر از دوره ریگان آغاز شده بود و از سال ۲۰۱۱ تا سال ۲۰۱۴ به تدریج قطع شد.

بن کارسون، وزیر مسکن آمریکا در مصاحبه با رادیو ملی آمریکا معتقد بود که افزایش بی خانمان ها در نیویورک به این دلیل است که سرعت افزایش اجاره بها، بسیار بیشتر از سرعت افزایش درآمدها است.

براساس گزارش ها، ۷۱ درصد بی خانمان ها در سانفرانسیسکو به دلیل افزایش اجاره بها، خانه های خود را از دست داده اند. بدهی های فردی به بانک ها نیز از دلایل دیگر بی خانمانی است که بعد از بحران اقتصادی سال ۲۰۰۷ در آمریکا تشدید شد. تبعیض جنسی، نژادی و قومی نیز از دیگر عوامل ساختاری افزایش بی خانمانی در آمریکا است. تبعیض اجتماعی و اقتصادی علیه اقلیت های نژادی باعث شده است که بی خانمانی در میان نژادهای غیرسفیدپوست بیشتر باشد؛ به طوری که ۵۸ درصد از افرادی که در گرمخانه های نیویورک مستقر شده اند سیاهپوست آفریقایی - آمریکایی و ۳۱ درصد آنها هیسپانیک یا لاتین تبار بودند و فقط هفت درصد از آنها سفیدپوست بودند. از این سفیدپوست ها هم یک درصد آسیایی و سه درصد هم سفیدپوستان غیرآمریکایی هستند.

منظور از عامل ناتوانی سیستمی، ناتوانی نهادهایی است که مکلف به مراقبت و حمایت از اقشار آسیب پذیر هستند. این نهادها در کنار نهادهای اصلی همانند وزارت مسکن و شهرسازی باید نیازسنجی کنند. بویژه کودکان و افراد ناتوان یا ضعیف لازم است شناسایی شوند و برای اسکان آنها برنامه هایی طراحی شود، اما بیشتر نهادهای موظف به این کار در عمل به شعارهای تبلیغاتی بسنده کرده اند.

در سطح سوم، عوامل فردی و شخصی قرار دارد. اعتیاد به مواد مخدر و الکل، یا فقدان سرپرست خانواده از دلایل اصلی بی خانمانی است.

■ وضعیت بی خانمانی در ایالت های مختلف آمریکا

به نوشته روزنامه واشنگتن پست^۱، در سال ۲۰۱۳ از هر صد هزار آمریکایی، ۱۹۵ نفر بی خانمان بوده اند. در کلرادو در هر صد هزار نفر، ۱۹۳ نفر بی خانمان هستند. اما آمار و ارقام در نیویورک بسیار وحشتناک تر است به طوری که از هر صد هزار ساکن در این

۱ - https://www.washingtonpost.com/news/storyline/wp/2014/08/08/which-states-have-the-highest-levels-of-homelessness/?noredirect=on&utm_term=.463753ab004a

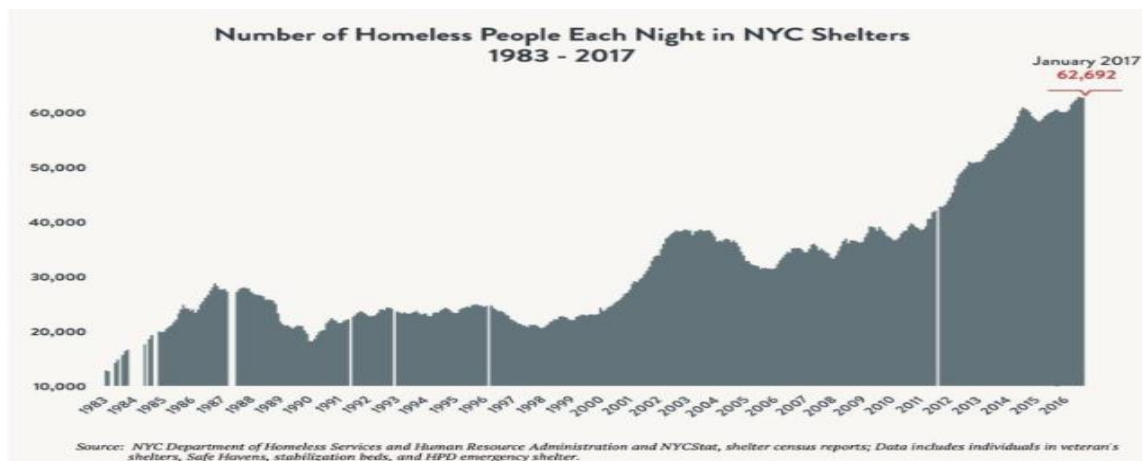
شهر، ۷۶۸ نفر بی خانمان هستند. براساس آمار سال ۲۰۱۷، نیویورک با ۷۶۵۰۱ بی خانمان در صدر فهرست شهرهایی با بیشترین آمار بی خانمانها قرار دارد و بعد از آن لس آنجلس با ۵۵۱۸۸ بی خانمان قرار داد.

– جدول زیر نشان دهنده شهرهایی است که بیشترین بی خانمانها را در خود جای داده اند.

شهر نیویورک در کالیفرنیا، بیشترین آمار بی خانمانها را دارد. براساس آمار دولتی در سال ۲۰۱۷، هر شب ۶۲ هزار مرد، زن و کودک در گرمخانهها می خوابند. این آمار در مقایسه با یک دهه پیش حدود ۷۹ درصد افزایش داشته است. سه چهارم این افراد به همراه خانواده شان در این اماکن هستند. ۳۸ درصد کل مقیمان این گرمخانهها، کودکان هستند و فعالان حقوق بشر در این زمینه به دولت فدرال و ایالتی به شدت هشدار داده اند.

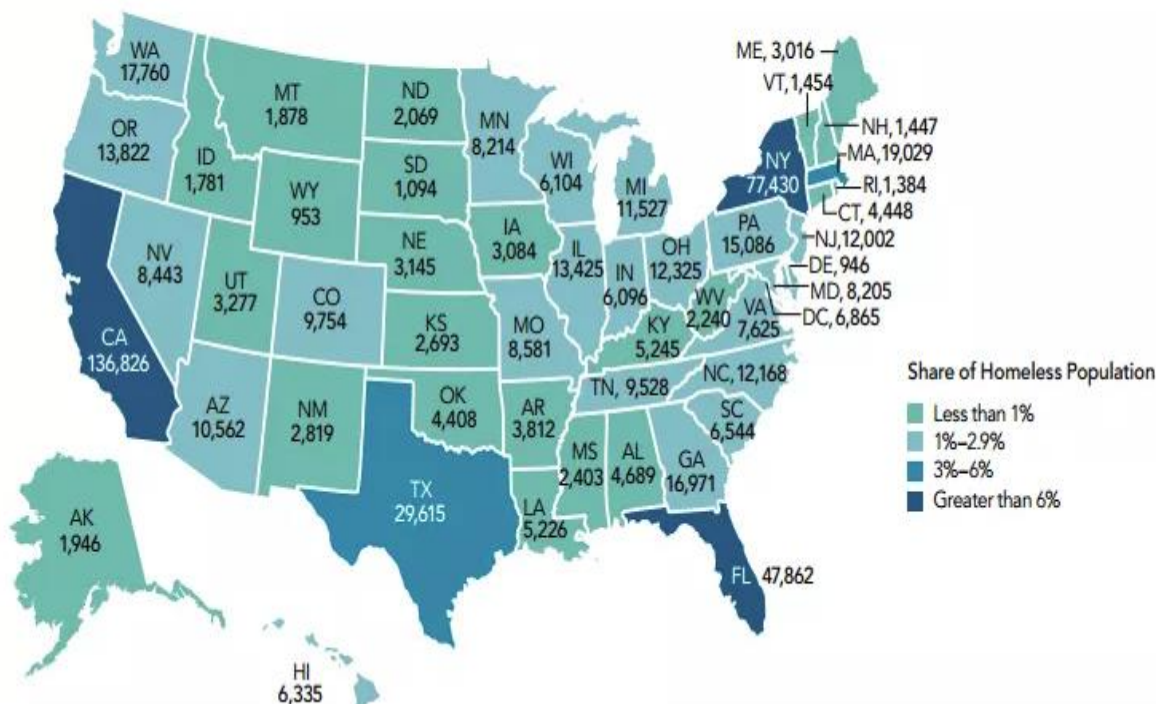
– جدول زیر نشان دهنده افزایش تعداد بی‌خانمان‌ها در فاصله ۱۹۸۳ تا ۲۰۱۷ در شهر نیویورک است.

در میان ۵۰ ایالت آمریکایی، بالاترین میزان بی‌خانمانی مربوط به ایالت هاوایی است. در این ایالت نفر از هر صد هزار نفر، ۴۶۵ نفر بی‌خانمان هستند. بعد از آن ایالت نیویورک با ۳۹۹ نفر در هر صد هزار نفر و کالیفرنیا با ۳۶۷ نفر در هر صد هزار نفر بیشترین نرخ بی‌خانمانی را دارند. کمترین نرخ بی‌خانمانی در می‌سی‌سی‌پی، ۸۱ در هر صد هزار نفر است و بعد از آن ایندیانا و کانزاس با ۹۴ نفر در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

– جدول زیر نشان‌دهنده تعداد بی‌خانمان‌ها در هر یک از ایالت‌های آمریکا بر اساس ارزیابی‌های سال ۲۰۱۳ است؛

XHIBIT 1.4: Estimates of Homeless People by State 2013

این تعداد بی‌خانمان به نسبت جمعیت آمریکا بسیار زیاد است و می‌توان آن را یک بحران تلقی کرد. هرچند مقامات آمریکایی سعی می‌کنند آن را در حد یک دغدغه و نگرانی تنزل دهند. اما اکثر رسانه‌های آمریکایی از واژه بحران برای توصیف مسئله بی‌خانمانی در آمریکا استفاده می‌کنند.^۱

■ پیامدهای بی‌خانمانی

بی‌خانمانی منجر به بروز اختلالات روانی و مشکلات سلامتی در میان آنها شده است. به طوری که نتایج یک تحقیق نشان می‌داد اکثر بی‌خانمان‌های خیابانی در نیویورک، دچار اختلالات روانی یا دیگر بیماری‌های جسمی هستند. خوابیدن در هوای سرد و مناطق آلوده، می‌تواند منجر به بروز بیماری شود. ضمن اینکه با توجه به اینکه این افراد کمتر دغدغه‌ای برای درمان خود دارند، در صورتی که به بیماری‌های ویروسی مبتلا شوند، این بیماری به سادگی به بی‌خانمان‌های دیگر سرایت می‌کند. اکثر بی‌خانمان‌ها در آمریکا دچار سوء تغذیه هستند. براساس آمار رسمی، ۵۸ درصد از بی‌خانمان‌های آمریکا، پول کافی برای خرید غذا ندارند. بی‌خانمان‌ها همچنین در معرض تجاوزهای جنسی و آزار و اذیت‌های خیابانی قرار دارند. بی‌خانمان‌ها همچنین ممکن است جذب باندهای قاچاق مواد مخدر و انسان شوند و احتمال ابتلای آنها به مواد مخدر و الکل در مقایسه با دیگر اقشار جامعه بیشتر است. مقامات سانفرانسیسکو از میزان استفاده از مواد مخدر در میان بی‌خانمان‌های این ایالت شگفت زده هستند. براساس آمار، روزانه

۱- <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-۲۲۴۸۹۹۹>

صدها سرنگ استفاده شده توسط بی‌خانمان‌ها در اماکن اقامتی جمع‌آوری می‌شود که آلوده به ویروس بیماری‌های واگیر نظیر ایدز و هیپاتیت است.

براساس آمارهای دولتی، ۲۲ درصد از بی‌خانمان‌ها دچار اختلالات روانی هستند. ۳۰ درصد از آنها با آزار و اذیت مواجه شده‌اند. ۴۶ درصد از آنها با مشکلات سلامتی مواجه هستند. سطح سواد اکثر بی‌خانمان‌ها در آمریکا پایین است، به طوری که ۳۸ درصد از آنها تحصیلات دبیرستانی را به پایان نرسانده‌اند و ۳۴ درصد آنها هم دیپلم دبیرستان دارند و ۲۸ درصد نیز تحصیلات دانشگاهی دارند. بی‌خانمان‌ها برای دولت‌های محلی هم مشکلات بسیار زیادی برای آنها به وجود آورده است. آنها مجبورند، اماکنی را که بی‌خانمان‌ها به آن پناه می‌برند را از نظر امنیتی تامین کنند و به همین دلیل به نیروی پلیس بیشتری نیاز هست. همچنین در صورتی که گرمخانه‌ها و اماکن اقامتی از نظر رفاهی مجهز شوند، جذابیتی برای بی‌خانمان‌ها ایجاد می‌شود که هزینه آن فقط بر دوش ایالت خواهد بود؛ ضمن اینکه این افراد مالیات هم پرداخت نمی‌کنند.

با وجود اینکه بی‌خانمانی یک چالش جدی در آمریکا محسوب می‌شود، اما عملاً در دو دهه اخیر هیچ راهکار عملی برای حل و فصل این مسئله و حتی اراده جدی برای مهار آن دیده نمی‌شود. برخی از گزارش‌ها حاکی از این است که باراک اوباما در مقایسه با دونالد ترامپ توجه بیشتری به این معضل نشان می‌داد و آمار و ارقام نیز حاکی از کاهش اندک از آمار بی‌خانمان‌ها در آمریکا در دوره دوم ریاست جمهوری باراک اوباما بود.

آمریکا در حالی داعیه ابرقدرتی دارد که حتی نمی‌تواند مشکلات آمریکایی‌ها را حل کند. در حالی از استقرار عدالت در جهان براساس ارزش‌های بشری سخن می‌گوید که آمار نشان می‌دهد، این کشور فاقد عدالت اجتماعی است.

به طور کلی، در حال حاضر تعیین رقم دقیق بی‌خانمان‌ها در آمریکا تا حدی غیر ممکن است. در برخی آمارهای غیررسمی گفته می‌شود که بالغ بر هفت و نیم میلیون بی‌خانمان در آمریکا وجود دارد. بی‌خانمان‌ها را نمی‌توان یک جمعیت مجزا از جمعیت یک کشور دانست. براساس همان ارزش‌های آمریکایی و غربی، همه افراد حق دسترسی به مسکن مناسب دارند، اما در حال حاضر براساس آمار غیررسمی بیش از هفت میلیون آمریکایی در گرمخانه‌ها، خیابان‌ها و یا خودروها می‌خوابند.

به طور کلی به نظر می‌رسد توزیع ناعادلانه ثروت و شکاف طبقاتی در آمریکا و ضعیف شدن طبقه متوسط در این کشور، منجر به فقیرتر شدن حاشیه‌نشینان و افزایش اقشار آسیب‌پذیر در جامعه آمریکایی شده است. آمار سال ۲۰۱۷ نشان می‌دهد که میزان بی‌خانمان‌ها در مقایسه با سال ۲۰۱۰، سیزده درصد افزایش داشته است. بسیاری از فعالان حقوق بشری، این وضعیت را یک تراژدی در آمریکا می‌دانند که مسئولان وظیفه دارند آن را مهار کنند. از نظر آنها صرف فقط یک میلیارد دلار در سال می‌تواند به بحران بی‌خانمانی در آمریکا پایان دهد، اما ظاهراً هم دولت فدرال و هم ایالت‌ها ترجیح می‌دهند به جای صرف این هزینه، بی‌خانمان‌ها را نادیده بگیرند.

